

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 241 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

282/2019. (X. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2019. június 23-án elektronikus úton előterjesztett panaszát a 2019. október 29-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogantató szerv – M. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. június 23-án elektronikus terjesztett elő panaszt a vele szemben 2019. június 22-én fogantatott rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a M. Rendőrkapitányság (továbbiakban: rendőrkapitányság) először elmulasztotta az intézkedést a bejelentései nyomán, majd ezt követően elkezdte őt zaklatni és durva bánásmódban részesíteni.

2019. június 22-én meglátogatta a lányát az intézetben, ahol él, mikor két rendőr felfegyverkezve bevitte őt a rendőrségre, amivel nagyon megijesztették a lányát.

Jelen volt egy tolmács, aki nem beszélt megfelelően angolul, és a panaszos véleménye szerint hazudott mindenről.

^{1 1 1} Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

„Összeraktak” egy levelet, és azt akarták, hogy a panaszos aláírja. A panaszos ezt elutasította, mivel magyarul írták, ezért nem volt biztos a tartalmában.

Ezután közölték a panaszossal, hogy náluk marad a panaszos telefonja, amit a panaszos visszautasított, és közölte, hogy szüksége van a telefonra, mivel fontos hívásokat bonyolít és szüksége van a rajta tárolt adatokra.

A rendőrök fenyegető módon léptek fel vele szemben, és még több rendőrt hívtak (összesen ötven voltak), néhányan közülük fel voltak fegyverkezve, és szorosán körülfogták a panaszost. A telefonját erőszakkal elvették tőle, anélkül, hogy a panaszos bármit csinált volna, csak szeretne megtartani a telefont, mivel az életviteléhez szüksége van rá. Ezen felül a rendőrök hazudtak neki, mivel azt mondták, hogy tanúként akarják meghallgatni, de később ezen is változtattak.

A helyszínen volt egy férfi, aki állításuk szerint ügyvéd, és egy szót sem beszélt angolul. Az ügyvéd közölte a tolmáccsal, hogy nem vállalja a panaszos ügyét.

A panaszos állítása szerint a rendőrök nem rendőrként viselkedtek, hanem „gengszterekként”, hamisan vádolták a panaszost. Nagyon hangosak és agresszívak voltak, hazudtak a panaszosnak, és becsapták, hogy velük menjen, hogy erőszakkal elvegyék a telefonját és hosszú ideig maguknál tartsák.

A panaszos kérte a Testületet, hogy szerezze vissza a telefonját.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. M. r. őrnagy 2019. július 22-ei átiratában az alábbiakat rögzítette a panasz előzményeivel kapcsolatban.

A panaszos * állampolgár, S. É.-val (továbbiakban: az anya) 1995-ben kötöttek házasságot, melyből két gyermekük született. A második gyermek egészségesen született, J. T. (továbbiakban: a lány) azonban Rett-szindrómás, önálló életvitelre és akaratnyilvánításra képtelen, állandó gondozásra és ellátásra szorul. Értelmi szintje egy 2-3 éves gyermek szintjén van.

A szülők 2006. óta külön élnek, 2010-ben elváltak. Az akkor még kiskorú gyermekek kizárólagos szülői felügyeleti jogát a bíróság az anyára ruházta. A lány 18 éves koráig a * Otthonban került elhelyezésre, majd 18. életévének betöltését követően a * Értelmi Fogyatékosok Otthonába került, ahol jelenleg is ápolják.

2017. augusztus 2-án a * Járási Hivatal a lány részére ideiglenes gondnokul az anyát rendelte ki, melyet 2018. június 21-én véglegesített.

A panaszos 2019. március 24-én e-mailben angol és magyar nyelven tett bejelentést a M. Rendőrkapitányságon (továbbiakban: rendőrkapitányság), valamint a BRFK * kerületi Rendőrkapitányságon, hogy ismeretlen személyek az otthonban bántalmazták, tapogatták és nézegették értelmi fogyatékos lányát. A rendőrkapitányság 2019. március 25-én nyomozást rendelt el * bü. számon a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164.§ (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő védekezésre

vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére elkövetett könnyű testi sértés büntettének gyanúja miatt.

Az anya feljelentést tett a rendőrkapitányságon, mivel az otthon ápolói közölték vele, hogy a panaszos 2019. március 30-ai látogatása alkalmával nem csak masszírozta a lány lábát, hanem a nadrágban lévő lány combjának belső felét, majd a nemi szervét simogatatta, amikor az egyik ápoló benyitott a szobába. Mindezek alapján a Btk. 205.§ (3) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő emberi méltóságot sértő szemérem sértés vétségének gyanúja miatt 2019. április 4-én nyomozást rendeltek el ismeretlen tettes ellen *. bü. számon.

A panaszos bejelentést tett az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala felé, miszerint tudomása van arról, hogy értelmi fogyatékos lányát az otthonban a férfiak tapogatták, nézegették, valamint egy férfi kilógó nemi szervével maszturbált, miközben a lányát nézte. A beadvány alapján *. bü. számon nyomozást rendeltek el a Btk. 205.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szemérem sértés vétség gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen, mely ügyet egyesítették a *. számú ügygel.

2019. április 10-én az anya személyesen megjelent a rendőrkapitányságon, és kérte a panaszos ellen a közös gyermekük J. T. tekintetében az ideiglenes távollattartás elrendelését. Az anya előadta, hogy az otthon ápolóinak beszámolója szerint a panaszos szombatonként rendszeresen látogatja a lányt. A látogatások alkalmával rendszeresen túleteti a lány, akinek emiatt puffadással, hasmenéssel járó tünetei vannak, de ezen cselekmény ellen tiltakozni, ellenkezni nem tud. A panaszos az ápolók beszámolója szerint rendszeresen meg szokta masszírozni a lányt, ennek során több alkalommal rá szokott ülni a lány hátára és „rugózik”. 2019. március 30-ai látogatása alkalmával nem csak masszírozta a lány lábát, hanem a nadrágban lévő lány combjának belső felét, majd nemi szervét is simogatta. Az anya ezért kérte az ideiglenes megelőző távollattartás elrendelését.

A távollattartás során F. G. r. főörzsőrmester és B. A. r. főörzsőrmester intézkedett, az ideiglenes megelőző távollattartást D. Á. r. százados készítette * ált. számon, melyben 72 óra időtartamra elrendelték a panaszos ideiglenes megelőző távollattartását a lányától, és az otthontól, ahol életvitelszerűen tartózkodik. A M. Járásbíróság * számú végzésében 2019. április 12-én elrendelte a panaszos megelőző távollattartását 60 nap időtartamra.

2019. június 22-én tanúként került kihallgatásra a panaszos *. bü. számú ügyben, majd a másik, *. bü. számú ügyből kifolyólag lefoglalás, motozás került vele szemben végrehajtásra. A kényszerintézkedés a panaszos mobiltelefonjának lefoglalására irányult.

A rendőrség a Testület által feltett konkrét kérdéseket az alábbiak szerint válaszolta meg.

2019. április 4-én az anya feljelentése alapján a rendőrkapitányság nyomozást rendelt el a Btk. 205.§ (3) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő emberi méltóságot sértő szemérem sértés vétségének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen az alábbi tényállás alapján.

Az anya feljelentése szerint, az intézetben lakó, közös gyermeküket a panaszos 2019. március 30-án a látogatása alkalmával az intézet C1 osztályának szobájában masszírozta oly módon, hogy a lány lába előtt térdelt, ő az ágyon feküdt ruhában, a hátán. A lány lábait a vállára/mellkasára helyezte és combjától hasáig mindkét kezével, nyitott tenyérrel végig simította őt, miközben körülbelül 20 alkalommal a sértett szeméremtestét érintette, ezzel a lány emberi méltóságát, nemi önrendelkezési jogát nemi vágyának felkeltése, vagy kielégítése céljából megsértette.

Az eljárás során tanúként hallgatták ki V. Gy. gondozónőt, aki a fentiek szemtanúja volt. A * Kft. által angol nyelvre lefordított gyanúsítottai idézések alapján a panaszost 2019. május 29-ére, majd

távolmaradása miatt 2019. június 20-ára idézte az ügy előadója, T. A. r. százados, oly módon, hogy részére az idézéseket e-mail üzenet mellékleteként továbbította. Az eljárási cselekményekről értesítette a panaszos kirendelt védőjét, illetve gondoskodott angol nyelvű tolmács kirendeléséről. A panaszos angol nyelven levelet írt a r. századosnak, hogy nem tud megjelenni az idézésen 2019. június 20-án, viszont 22-én érkezik a lányához látogatóba. A r. százados intézkedett, hogy a panaszost az intézetben állítsák elő, és mobiltelefonját foglalják le, tekintettel arra, hogy az eljárás során adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos a lányáról fényképfelvételeket készített. A r. százados intézkedett az eljárási cselekmény időtartamára védő, illetve tolmács jelenlétéről is, illetve a kényszerintézkedésről szóló határozatot átadta az akkor szolgálatban lévő K. K. r. hadnagy részére, hogy a lefoglalást végrehajthassa.

K. r. hadnagy az utasításnak megfelelően 2019. június 22-én B. L. r. főtörzsőrmesterrel és S. G. angol nyelvű tolmáccsal együtt megjelent az intézetben, ahol felkeresték a panaszost és tájékoztatták arról, hogy vele szemben eljárási cselekmény foganatosítása szükséges, melyet tudomásul vett és a szolgálati gépkocsival befáradt velük a kapitányságra. Az eljárási cselekmények foganatosítását követően vissza is szállították az intézetbe.

Az eljárási cselekmény végrehajtása során a tolmácsolás biztosítva volt az angol nyelvű tolmács által. Az intézkedés során mindvégig biztosított volt, nem csak a konkrét eljárási cselekmények során. A tolmács az intézkedő rendőrökkel együtt megjelent az intézetben is, majd ezt követően végig jelen volt. A tolmács angol nyelvből felsőfokú végzettséggel rendelkezik, évekig élt külföldön, angol nyelvterületen, és csak nemrégiben tért haza újból. Anyanyelvi szinten érti és beszél az angol nyelvet, tehát határozottan visszautasítandó az állítás, miszerint a tolmács hazudott, vagy bárkit manipulált volna.

A tolmács korrekt módon és pontosan fordította a r. hadnagy által elmondottakat végig az eljárás során. Az első kapcsolatfelvétel során a tolmács udvarias stílusban megkérte a panaszost, hogy amennyiben lehetséges, fáradjon be a kapitányságra a tanúkihallgatás végrehajtása érdekében, és ha igényli és szükségesnek tartja, akkor az intézetből való beszállítást, majd visszaszállítást is kérheti a hatóságtól.

Az érintett úgy nyilatkozott, hogy közreműködik, illetve a szállítását szeretné kérni, azonban a közreműködését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a hatóság nézze meg, hogy hol van a lány szobája. A rendőrök a kérésnek eleget tettek, és végig nyugodt, tiszteletteljes stílusban beszéltek vele. A tanúkihallgatásnak megkezdéséig azt sem tették szóvá, hogy a nála lévő zsebrádióval zenét hallgatott, melyet már az odaérkezésük előtt is végzett. A zenehallgatást a tanúkihallgatás megkezdése előtt kérésükre befejezte.

A panaszos által megjelölt dokumentum az eljárásban érintett személy tanúkihallgatási jegyzőkönyve volt, amely az eljárási cselekmény során szó szerint került felvételre. A panaszos nem kérte a külön szószerinti jegyzőkönyvezést, azonban a r. hadnagy szerette volna a lehető legpontosabban leírni a tanú mondanivalóját. A jegyzőkönyv szakaszonként is visszaolvasásra és lefordításra került, illetve a legvégén az elejétől a végéig felolvasták a panaszosnak, melyre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy ez hangzott el, azonban az aláírásakor az utolsó oldal kivételével az aláírást megtagadta, arra hivatkozva, hogy ha majd lesz saját angolul tudó ügyvédje, akkor fogja aláírni.

A panaszos telefonjának lefoglalására a * bü. számon motozás és lefoglalás elrendeléséről szóló határozat alapján került sor. A mobiltelefon lefoglalásának célja az abban tárolt fényképek szakértői vizsgálata volt.

A tanúkihallgatás végrehajtását követően G. K. védő jelenlétében K. r. hadnagy közölte a panaszossal, hogy a kapitányság Vizsgálati Osztály Vezetőjének határozata, illetve a Be. alapján szükséges a mobiltelefonnak, mint bizonyítási eszköznek a lefoglalása. Közölte vele ezzel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit, melyeket a tolmács pontosan lefordított, miszerint köteles közreműködni az eljárás során, de a lefoglalás ellen nem halasztó hatályú panaszt tehet, melyet a felügyeletet gyakorló ügyészség fog elbírálni. Közölték vele, hogy amennyiben nem hajlandó a határozatban foglaltaknak megfelelően a birtokában lévő mobiltelefont önként átadni, akkor a hatóság a Be. 306-307.§ szerinti törvényi felhatalmazás alapján köteles testi kényszer, illetve motozás útján a lefoglalást végrehajtani.

A panaszos nem volt hajlandó közreműködni az eljárás során, közölte, hogy A. Országban ez nem így működik. A vele közölteket nem volt hajlandó tudomásul venni, a fentieket a tolmács többször is elmondta a panaszosnak, de ő a hangját felemelve azt kiabálta, hogy nem hajlandó a telefonját átadni. A jelen lévő ügyvédje is megpróbálta neki elmagyarázni tolmács útján a fentieket, de ezt szintén nem akarta tudomásul venni. Ezt követően a panaszos közölte, hogy, mivel az ügyvéd nem tud angolul, nem tekinti az ügyvédjének.

A lefoglalás során a hatóság részéről mindenki mindvégig türelmesen járt el és arra törekedtek, hogy a lefoglalás a lehető legkíméletesebb módon kerüljön végrehajtásra.

Az eljárási cselekményt követően felajánlották a panaszosnak a lefoglalás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyv másolati példányát, melyet nem volt hajlandó átvenni.

Az intézkedés során a rendőrök nyugodtan, higgadtan viselkedtek. A panaszost nem fenyegették, nem kiabáltak vele, és nem nevettek rajta. A lefoglaláson négy hatósági személy vett részt, valamint a tolmács, és a panaszos védője, akit a r. hadnagy kért meg arra, hogy az eljárási cselekményen vegyen részt és kísérje végig annak jog- és szakszerűségét az elejétől a végéig. Ennek oka, hogy a kényszerintézkedést elszenvedőnek a jelen és a korábbi eljárások során tanúsított magatartása alapján megalapozottan feltehető volt, hogy nem fog a hatósággal együttműködni.

Miután az előadó közölte a panaszossal, hogy a fenti határozat alapján elfoglalja a mobiltelefonját, a panaszos a közlésről nem vett tudomást. Nyomatékosan kijelentette, hogy a telefont nem adja át. Ekkor az eljárási cselekmény vezetője felkérte a jelen lévő H. Zs. r. főtörzszászlóst és H. P. r. főtörzsrőrmestert, hogy szerezzenek érvényt a határozatban foglaltaknak. Ekkor a két rendőr a törvény nevében szavak előrebocsátásával felszólították, hogy ruházatátvizsgálás, motozás kerül végrehajtásra, melyet a panaszos hangosan, támadó jellegű mozdulatokat tett. A hatóság tagjai szóban együttműködésre kérték fel a panaszost, aki erre reagálva a telefonját elővette és azt kézben tartva közölte, hogy hajlandó a hatóságnak megnézés céljából megmutatni, de csak abban az esetben, ha azonnal visszaadják neki a megnézést követően.

Ezt követően az előadó közölte, hogy ez nem lehetséges, mivel a telefon szakértő általi megvizsgálása ezt nem teszi lehetővé. Erre a közlésre a panaszos indulatosan kijelentette, hogy ez esetben nem hajlandó a telefont átadni. Ezekre az előzményekre tekintettel a Be. 312. §-ban és a 306-307.§-ban foglaltakra tekintettel a személy kezéből a telefont elvette, megelőzve egy esetleges ruházatátvizsgálás során biztosan kialakuló testi kényszert, mely sérüléshez vezethetett volna.

A panaszos ezt követően magából kikelve üvöltött, az előadót szidalmazta és támadólag lépett felé, azonban a jelenlévő kollégák láttán és a határozott felszólításnak eleget téve letett ezen szándékáról.

Az előadó a panaszost részletesen kioktatta, miszerint telefonja lefoglalásra került, mely ellen nem halasztó hatályú panaszt tehet. A panaszos azonban nem volt hajlandó semmilyen nyilatkozatot tenni és a jegyzőkönyv aláírását is megtagadta. Közölték vele, hogy ez panasznak minősül, mely alapján a nyomozás iratait megküldik a M. Járási Ügyészségre a panasz elbírálása céljából. Az ügyiratot és a panaszt 2019. június 25-én az ügyészségnek megküldték, melyet az ügyészség, mint alaptalant, elutasított a * számú határozatában.

A kényszerintézkedésen jelen lévő védő a jegyzőkönyvet aláírta, panaszt nem tett, és közölte, hogy mindent teljesen szabályosnak talált az eljárás cselekmény során.

Az intézkedés során a panaszost nem csapták be az intézkedők. Az első kapcsolatfelvétel során a tanúkihallgatása szükségességét közölte vele az előadó, majd a tanúkihallgatást követően ismertették vele a másik ügyből kifolyólag hozott lefoglalásról rendelkező határozatot. Ez szabályosnak tekintendő, hiszen a hatósági határozatok kihirdetése illetve kézbesítése előtt nem áll fenn sem törvényi, sem szakmai kötelezettség arra vonatkozóan, hogy azokról előre értesíteni kelljen az érintett személyt.

III.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelőség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos állítása szerint a rendőrök becsapták, mivel úgy vonták intézkedés alá, hogy azt mondták neki, hogy tanúként való meghallgatása céljából szeretnék, ha velük menne a kapitányságra, később viszont lefoglalták a telefonját.

A panaszos 2019. március 24-én e-mailben angol és magyar nyelven tett bejelentést a rendőrkapitányságon, valamint a BRFK * kerületi Rendőrkapitányságon, hogy ismeretlen személyek az intézetben bántalmazták, tapogatták és nézegették értelmi fogyatékos lányát. A rendőrkapitányság 2019. március 25-én nyomozást rendelt el * bü. számon a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164.§ (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére elkövetett könnyű testi sértés büntetének gyanúja miatt.

Az anya feljelentést tett a rendőrkapitányságon, mivel az otthon ápolói közölték vele, hogy a panaszos 2019. március 30-ai látogatása alkalmával nem csak masszírozta a lány lábát, hanem a nadrágban lévő lány combjának belső felét, majd a nemi szervét simogatatta, amikor az egyik ápoló benyitott a szobába. Mindezek alapján a Btk. 205.§ (3) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő emberi méltóságot sértő szemérem sértés vétségének gyanúja miatt 2019. április 4-én nyomozást rendeltek el ismeretlen tettes ellen * bü. számon.

A panaszos bejelentést tett az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala felé, miszerint tudomása van arról, hogy értelmi fogyatékos lányát az otthonban a férfiak tapogatták, nézegették, valamint egy férfi kilógó nemi szervével maszturbált, miközben a lányát nézte. A beadvány alapján * bü. számon nyomozást rendeltek el a Btk. 205.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő

szeméremsértés vétség gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen, mely ügyet egyesítették a *. számú ügygel.

2019. június 22-én tanúként került kihallgatásra a panaszos *. bü. számú ügyben, majd a másik, *. bü. számú ügyből kifolyólag lefoglalás, motozás került vele szemben végrehajtásra. A kényszerintézkedés a panaszos mobiltelefonjának lefoglalására irányult.

Az intézkedés során a panaszost nem csapták be az intézkedők. Az első kapcsolatfelvétel során a tanúkihallgatása szükségességét közölte vele az előadó, majd a tanúkihallgatást követően ismertették vele a másik ügyből kifolyólag hozott lefoglalásról rendelkező határozatot. Ez szabályosnak tekintendő, hiszen a hatósági határozatok kihirdetése illetve kézbesítése előtt nem áll fenn sem törvényi, sem szakmai kötelezettség arra vonatkozóan, hogy azokról előre értesíteni kelljen az érintett személyt.

A rendőrségi dokumentáció alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre két különböző büntetőeljárás miatt is szükség volt. Az egyik az általa tett bejelentés alapján indult nyomozás, a másik pedig az anya által tett feljelentés nyomán indult nyomozás volt. Mindezeket az intézkedés során a jelenlévő tolmács közölte is a panaszossal. A lefoglalás jellegéből adódóan az intézkedő rendőrök megfelelően jártak el, mikor a lefoglalásról nem értesítették előre a panaszost, ugyanis ez az intézkedés rendeltetését és eredményességét veszélyeztetné, a lefoglalás elveszteni funkcióját.

Mindezekre tekintettel a rendőrség megfelelően járt el, mikor tanúkénti meghallgatását követően foganatosították a mobiltelefonjának lefoglalását. Ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos állítása szerint a rendőrök fenyegető módon léptek fel vele szemben, és még több rendőrt hívtak (összesen öten voltak), néhányan közülük fel voltak fegyverkezve, és szorosan körülfogták a panaszost. A telefonját erőszakkal elvették tőle, anélkül, hogy a panaszos bármit csinált volna, csak szeretne volna megtartani a telefont, mivel az életviteléhez szüksége van rá.

A tanúkihallgatás végrehajtását követően G. K. védő jelenlétében K. r. hadnagy közölte a panaszossal, hogy a kapitányság Vizsgálati Osztály Vezetőjének határozata, illetve a Be. alapján szükséges a mobiltelefonnak, mint bizonyítási eszköznek a lefoglalása. Közölte vele ezzel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit, melyeket a tolmács pontosan lefordított, miszerint köteles közreműködni az eljárás során, de a lefoglalás ellen nem halasztó hatályú panaszt tehet, melyet a felügyeletet gyakorló ügyészség fog elbírálni. Közölték vele, hogy amennyiben nem hajlandó a határozatban foglaltaknak megfelelően a birtokában lévő mobiltelefont önként átadni, akkor a hatóság a Be. 306-307.§ szerinti törvényi felhatalmazás alapján köteles testi kényszer, illetve motozás útján a lefoglalást végrehajtani.

A panaszos nem volt hajlandó közreműködni az eljárás során, közölte, hogy A. országban ez nem így működik. A vele közölteket nem volt hajlandó tudomásul venni, a fentieket a tolmács többször is elmondta a panaszosnak, de ő a hangját felemelve azt kiabálta, hogy nem hajlandó a telefonját átadni. A jelen lévő ügyvédje is megpróbálta neki elmagyarázni tolmács útján a fentieket, de ezt szintén nem akarta tudomásul venni. Ezt követően a panaszos közölte, hogy, mivel az ügyvéd nem tud angolul, nem tekinti az ügyvédjének.

Az Rtv. IV., V., VI. fejeztében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálására – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B.§-a az

irányadó, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e. Mindezekre tekintettel a Testület hatáskörrel rendelkezik a panaszos által megjelölt panaszkelem vizsgálatára.

A Be. 306. § (1) bekezdése szerint a motozás a bizonyítási eszköz, az elkobozható, illetve a vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása céljából a motozás alá vont személy ruházatának és testének az átvizsgálása. A motozás során a motozás alá vont személynél található bármely dolog is átvizsgálható.(2) Motozást a terhelttel vagy az olyan személlyel szemben lehet elrendelni, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt, elkobozható, illetve vagyoneklobzás alá eső dolgot tart magánál.(3) A motozást az ügyészség vagy a nyomozó hatóság rendeli el.

A 307. § (1) bekezdése szerint, ha motozás meghatározott dolog megtalálására irányul, akkor a motozás alá vont személyt fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át. A felszólítás teljesítése esetén a motozást nem lehet folytatni.

Az Rtv. 47. §-a szerint, a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

Mind a rendőrségi, mind a panaszosi álláspont megegyezik abban a kérdésben, hogy a panaszos az intézkedés során ellenállt, megtagadta a telefon átadását. Mindezekre tekintettel az intézkedő rendőrök megfelelő jogalap birtokában vonták volna testi kényszer intézkedés alá a panaszost, amennyiben erre szükség lett volna. A panaszos mobiltelefonját azonban sikerült az arányosság követelményét figyelembe véve, testi kényszer nélkül elvenni a panaszostól, amikor a készüléket zsebéből elővette.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására, annak ellenére, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő jogalap birtokában alkalmazhatták volna az intézkedést, az arányosság követelmények megfelelően ettől tartózkodtak. Mindezekre tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A Testület vizsgálta az intézkedés során a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos állítása szerint a rendőrök nem rendőrként viselkedtek, hanem „gengszterekként”, hamisan vádolták a panaszost. Nagyon hangosak és agresszívok voltak, hazudtak a panaszosnak, és becsapták, hogy velük menjen, hogy erőszakkal elvegyék a telefonját és hosszú ideig maguknál tartásák.

Az intézkedés során a rendőrök nyugodtan, higgadtan viselkedtek. A panaszost nem fenyegették, nem kiabáltak vele, és nem nevettek rajta. A lefoglaláson négy hatósági személy vett részt, valamint a tolmács, és a panaszos védője, akit a r. hadnagy kért meg arra, hogy az eljárási cselekményen vegyen részt és kísérje végig annak jog- és szakszerűségét az elejétől a végéig. Ennek oka, hogy a kényszerintézkedést elszenvedőnek a jelen és a korábbi eljárások során tanúsított magatartása alapján megalapozottan feltehető volt, hogy nem fog a hatósággal együttműködni.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés

közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmének vonatkozásában megnyugtatóan nem foglalhat állást.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedés során biztosított volt-e a kommunikáció angol nyelven.

a) A panaszos állítása szerint a tolmács nem beszélt angolul, és hazudott.

A rendőrségi dokumentáció szerint az eljárási cselekmény végrehajtása során a tolmácsolás biztosítva volt az angol nyelvű tolmács által. Az intézkedés során mindvégig biztosított volt, nem csak a konkrét eljárási cselekmények során. A tolmács az intézkedő rendőrökkel együtt megjelent az intézetben is, majd ezt követően végig jelen volt. A tolmács angol nyelvből felsőfokú végzettséggel rendelkezik, évekig élt külföldön, angol nyelvterületen, és csak nemrégiben tért haza újból. Anyanyelvi szinten érti és beszéli az angol nyelvet, tehát határozottan visszautasítandó az állítás, miszerint a tolmács hazudott, vagy bárkit manipulált volna.

b) A panaszos állítása szerint a rendőrök „összeraktak” egy levelet, és azt akarták, hogy a panaszos aláírja. A panaszos ezt elutasította, mivel magyarul írták, ezért nem volt biztos a tartalmában.

A panaszos által megjelölt dokumentum az eljárásban érintett személy tanúkihallgatási jegyzőkönyve volt, amely az eljárási cselekmény során szó szerint került felvételre. A panaszos nem kérte a külön szószerinti jegyzőkönyvezést, azonban a r. hadnagy szerette volna a lehető legpontosabban leírni a tanú mondanivalóját. A jegyzőkönyv szakaszonként is visszaolvasásra és lefordításra került, illetve a legvégén az elejétől a végéig felolvasták a panaszosnak, melyre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy ez hangzott el, azonban az aláíráskor az utolsó oldal kivételével az aláírást megtagadta, arra hivatkozva, hogy ha majd lesz saját angolul tudó ügyvédje, akkor fogja aláírni.

Az Rtv. és Szolgálati Szabályzat nem magyar állampolgárral, illetve a magyar nyelvet nem ismerő személlyel szembeni rendőri intézkedés végrehajtása esetére nem szól a tolmács kirendeléséről. Nem szabályozott a rendőri intézkedések során az ilyen személyek anyanyelve használatának kérdése sem. Szükséges ezért emlékeztetni a 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (továbbiakban: Ákr.) 21. § (1) bekezdése szerint, ha a hatóság nem magyar állampolgár, a magyar nyelvet nem ismerő természetes személy ügyfél ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali eljárási cselekménnyel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar hatósághoz, a hatóság gondoskodik arról, hogy az ügyfelet ne érje joghátrány a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt.”.

Az Ákr. fentiekben ismertetett rendelkezése kimondja, hogy az ügyfelet joghátrány nem érheti a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Azáltal, hogy a rendőrség az intézkedés teljes időtartamára biztosította a panaszos számára tolmács jelenlétét, a rendőrség teljesítette a törvényben előírt köteletségét.

Mindezekre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nyelvhasználat kérdésében a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

IV.

A Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelően járt el, mikor a panaszos tanúkénti meghallgatását követően foganatosították a mobiltelefonjának lefoglalását. Ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására, annak ellenére, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő jogalap birtokában alkalmazhatták volna az intézkedést, az arányosság követelmények megfelelően ettől tartózkodtak. Mindezekre tekintettel ebben a körben sem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható. A nyelvhasználat kérdésében a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. október 29.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület